

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

การยอมรับเทคโนโลยีการลดต้นทุนการผลิตข้าวของเกษตรกร

ในหมู่บ้านชุมชนต้นแบบอำเภอสามโก้ จังหวัดอ่างทอง

Adoption of Technology for Reducing Rice Production Cost by Farmers in the Community Village Prototype in Samko District of Ang Thong Province

ดวงกมล เริ่มตระกูล (Duangkamol Rermtarakoon)* บำเพ็ญ เพ็ชรวาน (Bumpen Keowan)**

กรณี ต่างวิวัฒน์ (Paranee Tangwiwat)***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร (2) ความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับเทคโนโลยีการลดต้นทุนการผลิตข้าว (3) ทักษะของเกษตรกรต่อเทคโนโลยีการลดต้นทุนการผลิตข้าว (4) การยอมรับเทคโนโลยีการลดต้นทุนการผลิตข้าว (5) ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพทางด้านสังคม เศรษฐกิจ ระดับความรู้ และทักษะของเกษตรกรต่อการยอมรับเทคโนโลยีการลดต้นทุนการผลิตข้าว (6) ปัญหาและข้อเสนอแนะต่อการยอมรับเทคโนโลยีการลดต้นทุนการผลิตข้าว

ประชากรที่ศึกษา คือ เกษตรกรในหมู่บ้านชุมชนต้นแบบ จำนวน 11 หมู่บ้าน ในอำเภอสามโก้ จังหวัดอ่างทอง จำนวน 852 ราย ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเฉพาะเกษตรกรที่เป็นสมาชิกศูนย์ข้าวชุมชนที่เข้าร่วมโครงการหมู่บ้านชุมชนต้นแบบการลดต้นทุนการผลิตข้าว ปี 2554 - 2555 จำนวน 127 ราย โดยใช้แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย สูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 55.06 ปี จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา มีประสบการณ์ในการปลูกข้าวเฉลี่ย 36.36 ปี แรงงานที่ใช้ปลูกข้าวเฉลี่ย 6.62 คน ขนาดพื้นที่ปลูกข้าวเฉลี่ย 16.56 ไร่ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นาของตนเอง ในปีที่ผ่านมาได้เฉลี่ยรวม 372,689.35 บาทต่อปี ต้นทุนการผลิตเฉลี่ย 3,429.94 บาทต่อไร่ และได้ผลผลิตข้าวเฉลี่ย 859.76 กิโลกรัมต่อไร่ เกษตรกรมีระดับความรู้ ทักษะ การยอมรับเทคโนโลยีและนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่า อายุมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในทิศทางตรงกันข้าม ระดับความรู้และทักษะของเกษตรกรมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในทิศทางเดียวกันกับการยอมรับเทคโนโลยีการลดต้นทุนการผลิตข้าวในเชิงความคิดเห็น และระดับความรู้มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในทิศทางตรงกันข้ามกับการยอมรับเทคโนโลยีการลดต้นทุนการผลิตข้าวในเชิงปฏิบัติ และพบว่าเกษตรกรมีปัญหาในเรื่องปัจจัยการผลิตมีราคาสูงและทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม จึงเสนอแนะให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนแนวคิดและพฤติกรรมเป็นนักวิจัยชุมชนนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวของตนเอง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรเร่งทำความเข้าใจและส่งเสริมความรู้ในประเด็นที่เกษตรกรมีความรู้น้อย และส่งเสริมให้เกษตรกรใช้เทคโนโลยีการลดต้นทุนการผลิตข้าวอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

คำสำคัญ : การยอมรับ เทคโนโลยีการลดต้นทุนการผลิตข้าว หมู่บ้านชุมชนต้นแบบ อ.สามโก้ จ.อ่างทอง

* นักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช porping_dr@hotmail.com

** รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช bumpen.keo@stou.ac.th

*** รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช paranee.tan@stou.ac.th

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

Abstract

The objectives of this research were to study (1) socio-economic circumstance of farmers (2) farmers knowledge about technology for reducing rice production cost (3) farmers attitude towards technology for reducing rice production cost (4) adoption of technology for reducing rice production cost (5) correlation between socio-economic circumstance, knowledge level and farmers attitude towards adoption of technology for reducing rice production cost (6) problems and suggestions for adoption of technology for reducing rice production cost.

The population comprised 852 farmers from 11 community village prototypes in Samko District of Ang Thong Province. With purposive sampling, samples were 127 farmers, members of Community Rice Center who joined the community village prototype and adoption of technology for reducing rice production cost project in 2011-2012. The research tool for data collection was structured questionnaire. Data was analyzed by computer programs. Statistics used included frequency, percentage, minimum value, maximum value, mean, standard deviation and multiple regression analysis.

From the research findings, it was discovered that most of the farmers were female with the average age at 55.06 years. They completed primary education. Their average experience in rice-farming was 36.36 years. The average labor for rice-farming was 6.62 persons. The average size of rice planting area was 16.56 rai. Most of them owned their rice field. Last year, their average income was 372,689 baht/year. The average cost for rice production was 3,429.94 baht/rai with the average rice yield 859.76 kg/rai. Farmers level of knowledge, attitude, adoption of technology and adoption of practice was at high level. From multiple regression analysis, it was discovered that age was statistical significant relationship at 0.05. On the contrary, farmers level of knowledge and attitude was statistical significant relationship at 0.01. In the same way with adoption of technology for reducing rice production cost, in terms of opinion, level of knowledge was statistical significant relationship at 0.01. On the contrary with adoption of technology for reducing rice production cost, in terms of practice, farmers were found encountered problems with high cost of production factor and decadence of natural resources. It was therefore suggested their concepts and behavior be adjusted and changed as community researcher taking suitable technology application to increase efficiency of their rice production. Besides, agricultural extension agents should accelerate making better understanding, providing them with knowledge on the least learned issue and encouraging them to seriously adopt technology for reducing rice production cost continuously.

Keywords : Adoption, Technology for Reducing Rice Production Cost, Community Village Prototype, Samko District, Ang Thong Province